

## סדר הלימוד – לפי שיטת והוראות רבותינו

### סוטה כב, א

תנא התנאים מבלי עולם ... שמורין הלכה מתוך משנתן (שמבלין עולם בהוראות טעות, דכיון דאין יודעין טעמי המשנה פעמים גורמין שמדמין לה דבר שאינו דומה. ועוד יש משניות הרבה (במשניות) דאמרין הא מני פלוני הוא ויחידאה היא ולית הלכתא כוותיה, רש"י).

### הקדמת הרמב"ם לי"ד החזקה

כל המצות שניתנו לו למשה בסיני בפירושן ניתנו, שנאמר ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה, תורה זו תורה שבכתב והמצוה זו פירושה ... הנקראת תורה שבעל פה ... ובזמן הזה תכפו צרות יתרות ... התלמוד עצמו הבבלי והירושלמי וספרא וספרי והתוספות, שהם צריכים דעת רחבה ונפש חכמה וזמן ארוך ... וראיתי לחבר דברים המתבררים מכל אלו החיבורים ... כדי שלא יהא אדם צריך חבור אחר בעולם ... לפיכך קראתי שם חיבור זה משנה תורה, לפי שאדם קורא בתורה שבכתב תחלה ואחר כך קורא בזה ויודע ממנו תורה שבעל פה כולה ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם.

### הלכות תלמוד תורה פ"א

א' ה' שנים בלימוד המשניות בעל פה, שהן **הלכות פסוקות בלי טעמים**. ואחר כך ה' שנים בתלמוד, שהוא לידע בדרך קצרה **הטעמים של ההלכות והדינים ומקורם** ... ואחר כך כל ימיו של אדם איש לפי שכלו ויכלתו בפלפול התלמוד **בקושיות ופירוקים** לירד לעמקי הטעמים ודרשות ולהבין דבר מתוך דבר לחדש הלכות רבות.

ד' חייב הוא מן התורה לשכור לו מלמד שילמדנו היטב לידע כל התורה שבכתב ושבע"פ כולה ... שנאמר כי אם שמור תשמרון את כל המצוה הזאת, ודרשו חכמים שלא תאמר למדתי הלכות די לי תלמוד לומר כל המצוה למוד הלכות ואגדות ומדרש שהוא התלמוד ... והכל ניתן למשה מסיני ... כמו שדרשו חכמים על פסוק ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם.

### הלכות תלמוד תורה פ"ב

א' חייב הוא לשלש זמן למידתו שבכל יום ויום שליש במקרא, שליש במשנה שהן **הלכות פסוקות בלי טעמים** שבכל המשניות וברייתות ומימרות האמוראים ... ובזמן הזה גם הלכות פסוקות של פסקי הגאונים הפוסקים כמו הטור והשלחן ערוך והגהותיו בכלל משנה יחשבו, ושלש בתלמוד המבאר **טעמי ההלכות** שבמשניות וברייתות ומימרות האמוראים, ובזמן הזה גם בספרי הפוסקים הראשונים המבארים טעמי ההלכות פסוקות שפסקו הטור ושלחן ערוך כמו הרא"ש ובית יוסף. כי אם אינו יודע טעמי ההלכות אינו מבין גופי ההלכות לאשורן על בורין ונקרא בור, ולכן יש אוסרין להורות אפילו לעצמו מתוך הלכות פסוקות בלי טעמים שלמד. ולפיכך אינו רשאי להתאחר מללמוד הטעמים עד שיגמור ללמוד כל ההלכות פסוקות. כי לא אמרו ליגמר והדר ליסבר, אלא לסבור סברות בעומק עיון טעמי ההלכות ולהבין דבר מתוך דבר ולדמות דבר לדבר **להקשות ולתרוץ עד שיגיע וירד לעמק הלכה**, שזה אין לו לעשות בתחלת למודו אלא לאחר שיגמור ללמוד כל ההלכות פסוקות בטעמיהן בדרך קצרה בלי עיון רב ופלפול להקשות ולתרוץ.

### שם קו"א ס"ק א

הרמב"ם לשיטתו שחיבר ספרו משנה תורה בלי נתינת טעמים להלכות כלל ... והא דהמורין הלכה מתוך משנתם הם מבלי עולם, ס"ל לרמב"ם כאידך טעמא בפירש"י שם דיש משניות הרבה דייחידאה היא ולית הילכתא כו', והיינו במשניות דוקא משא"כ חיבורו שחיברו מתוך מסקנת התלמוד. והרא"ש שכתב בתשובה כלל ל"א סימן ט' כל המורים מתוך דברי הרמב"ם כו' טועים כו' סבור שמבין כו' אינו מבין דבר לאשורו כו' אני מבין כו' אינני מבין כו', ס"ל כטעמא קמא בפרש"י שמדמין לה כו'.

### הקדמת אדה"מ לשו"ע"ר

מצוה עלי להודיע לכל הנערים הפנויים הסמוכים על שולחן אביהם וחותנם שיתנהגו בסדר לימודם כפי שקבלתי מאמורי"ר ז"ל והרגילני בנעוריי, לתכלית ידיעת דיני ההלכות בטעמיהן. למי שיש לו שעת הכושר לעסוק בעיון בגמרא וראשונים עד פסקי ההלכות של האחרונים סדר לימודו כך הוא, ללמוד המסכת עם התוס' אשר לדינא, והעיקר הוא בהאשר"י ... ואחר כך ללמוד הב"י ... פסקי השו"ע והרמ"א ... ואח"כ לעשות עת מיוחד ללמימוד השלחן ערוך של אמורי"ר ז"ל.

### קונטרס עץ החיים סכ"ח-ל

והנה הידיעה ע"פ פשוט היא לידע אח ההלכה ע"פ פרש"י לידע את הפשט ולא יטעה את עצמו ... ואחר כך ילמוד את התוס' על הסוגיא ... לא ירצה ח"ו לחדש חידושים ... וכן הוא בלימוד הפוסקים ג"כ, לידע כל דבר היטב וכל פרטי החילוקי דינים לפי דעת הפוסקים החולקים בהענין הזה, הכל יהי' מסודר אצלכם, דעת כל פוסק וטעמו וסברתו והחילוקי דינים ע"פ דעתו ושיטתו והכל יהי' ברור אצלכם.

### זכרונותי (ששונקין) ע' 54

בליובאוויטש למדו בעיון רב ... הלימוד היה בעיקרו "לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא", הרחיקו מאד את הפלפולים היתירים שאינם נוגעים להלכה, ושקלו וטרו רק לבירור הסוגיה לאמיתתה ... מתחלה למדו את הסוגיא עם פירוש רש"י ותוספות ... הר"ף והר"ן, או נמוקי יוסף, ואחר כך את הרא"ש ... הטור והבית-יוסף והשלחן-ערוך ... השלחן ערוך של רבנו הזקן היה נר לרגלי לומדי ההלכה, באורח חיים ויורה דעה.